

Inspirerende Innovaties Beschermd Wonen & Opvang

Welkom
in de
buurt

Inhoud

1. Inspirerende Innovaties Beschermd Wonen & Opvang	1
2. Methodische innovatie	2
3. Wooninnovatie	6
4. Innovatieve Ontmoetingsplekken	10
5. Innovatieve initiatieven voor sociale cohesie en samenredzaamheid	11
6. Technologische innovatie	13
7. Overige ideeën	13

1. Inspirerende Innovaties Beschermd Wonen & Opvang

De komende jaren gaan steeds meer mensen vanuit Beschermd Wonen & Opvang uitstromen. Dat betekent dat ze vanuit een instelling in een eigen huis in een nieuwe buurt op zichzelf gaan wonen. Om deze overgang te ondersteunen zijn nieuwe ideeën en initiatieven nodig die hen daarbij helpen. Om deze ideeën en initiatieven te ontwikkelen is het project Welkom in de Buurt opgestart. Namens alle gemeenten in de provincie Groningen zijn wij op zoek naar ideeën en initiatieven die kwetsbare burgers helpen om te landen in de buurt.

In dit document vind je 28 inspirerende innovaties die uitstromers van Beschermd Wonen & Opvang kunnen ondersteunen. De voorbeelden komen uit het hele land en lopen erg uiteen. We hopen je met deze voorbeelden te inspireren om zelf een idee aan te dragen bij Welkom in de Buurt. Dan helpen wij je met: professioneel advies, individuele coaching, ons uitgebreide netwerk en financiële ondersteuning. Zo kunnen we tot €15.000 meebetalen aan jouw initiatief.

Aanmelden kan tot 24 augustus. Meld je snel aan met jouw idee, dat hoeft nog niet helemaal uitgewerkt te zijn. Wij helpen je graag verder met het aanscherpen van je plan. Meer informatie en de procedure vind je op: www.welkomindebuurt.gr

Deel dit vooral ook in je netwerk.

Samen zorgen we dat kwetsbare burgers een eigen thuis krijgen in de provincie Groningen. Help jij mee?

WWW.WELKOMINDEBUURT.GR

2. Methodische innovatie

1. De methode 'vertel ik het wel of vertel ik het niet?'

Nu ontwikkeld voor het onderwijs maar ik denk ook heel goed bruikbaar voor mensen die ergens gaan wonen en zichzelf afvragen of zij iets over zichzelf / hun psychische problemen gaan vertellen of niet; aan wie wat wel etc.

Meer info: <https://www.hanze.nl/nld/onderzoek/speerpunten/healthy-ageing/vertel-vertel>

2. De Quest-coach

De Questcoach. Een team van ervaren begeleiders kan ondersteunen bij zaken in je leven waar je stappen vooruit in wilt zetten. Je kunt bijvoorbeeld de volgende vragen hebben:

- Hoe kan ik leren goed op mijzelf te wonen?
- Hoe kan ik leren mij zelfstandiger te redden?
- Welke dagbesteding past het best bij mij?
- Wat kan ik zelf goed, wat wil ik erbij leren?

Voor iedereen zijn de kwesties waar je tegenaan loopt verschillend. Samen onderzoeken we wat voor jou belangrijk is, en in welke volgorde je eraan wilt werken. Zo komen we stap voor stap dichterbij een doel dat iedereen graag wil waarmaken - iemand zijn die tevreden is met zijn of haar woonplek en werkzaamheden, en met de mensen om zich heen. Meer info: <https://www.de-questcoach.nl/>

3. Beschermd leven in Oldambt

De gemeente Oldambt heeft vorig jaar een team samengesteld van begeleiders die 24 uur per dag, 7 dagen in de week, beschikbaar zijn voor wie het deelnemen aan de samenleving niet vanzelfsprekend is.

Het team, dat opereert onder de vlag van NOVO (nu Cosis), heeft als taak deze groep mensen op te sporen, met ze in contact proberen te komen en trachten een 'vinger achter de deur te krijgen'. Men opereert onder de projectnaam Beschermd Leven.

Meer info:

<https://werkenbij.cosis.nu/vacaturebeschrijving/2017-351-ambulant-begeleider-c-beschermd-leven>

4. Mental Health First Aid

Als iemand zijn vinger snijdt of z'n hoofd stoot, pak je de EHBO-koffer. Maar wat als je geliefde of iemand anders in je omgeving een paniekaanval krijgt of depressief overkomt?

Bied eerste hulp.

Wij leren je eerste hulp te bieden aan mensen met (beginnende) psychische problemen. Je krijgt informatie over de meest voorkomende psychische problemen en er is veel aandacht voor het aanleren van vaardigheden. Ook leer je hoe je moet handelen in een crisissituatie.

MHFA is er voor:

- Iedereen die meer wil weten over psychische problemen
- Professionals die beter om willen leren gaan met mensen met psychische problemen
- Werkgevers die een goede gezondheid van hun medewerkers belangrijk vinden.

Cursussen vinden o.a. in Leeuwarden plaats.

Zie de voorlopers op de Australische site
<https://mhfa.com.au/>

5. Next2Next Den Bosch

Herstellen door te leren

Plaats: regio Den Bosch

Doelgroep: Mensen met ernstige psychiatrische aandoeningen

Next2Next is een leer-werkexperiment in de regio Den Bosch. Het is een programma dat zich via leren, ontwikkelen, onderzoeken, uitvoeren en experimenteren richt op herstelondersteuning. De inzet van ervaringsdeskundigheid is daarbij bepalend: ervaringskennis is gelijkwaardig aan professionele en wetenschappelijke kennis. Zorgverzekeraars, bestaande kleine initiatieven, ervaringsdeskundigen en GGZ Oost Brabant werken samen in dit experiment. Ook andere partijen worden betrokken. Daarnaast wordt e-health ingezet. Er is een plan ontwikkeld voor een cliëntgestuurd gastenverblijf, een plek om bij terugval het leven weer op de rails te zetten. De werkwijze wordt onderzocht door de Avans Hogeschool.

Meer info: www.nex2next.xyz

6. Ogen en oren in de wijk

Training over signaleren van zorgwekkende situaties

Plaats: Bergen op Zoom

Doelgroep: Mensen in een zorgwekkende situatie

‘Ogen en oren in de wijk’ is een training waarin mensen leren om zorgwekkende situaties vroegtijdig te signaleren. De training geeft een inkijkje in de wereld van zorgwekkende situaties en kwetsbare mensen. De training wordt o.a. gegeven aan woningcorporaties. Het signaleren van zorgwekkende situaties door bijvoorbeeld onderhoudsmonteurs biedt de kans om vroegtijdig in actie te komen.

GGD West-Brabant gaat het trainingsconcept verder ontwikkelen en een toolkit maken, in overleg met ervaringsdeskundigen. De toolkit is voor alle niet-zorgprofessionals die achter of dicht bij de voordeur komen.

Meer info: www.ggdacademy.nl

7. Team Ervaringsdeskundigen (TED) Zaanstad

Inzet van ervaringsdeskundigheid

Plaats: Zaanstad

Doelgroep: Mensen met een psychische kwetsbaarheid

Het Team Ervaringsdeskundigen bestaat uit mensen die ervaringskennis hebben. Ze weten hoe moeilijk het kan zijn om problemen het hoofd te bieden en om om te gaan met instanties en regels.

De ervaringsdeskundige stelt zijn of haar kennis ter beschikking aan anderen die in dezelfde situatie zitten. Hierbij kan het gaan om allerlei situaties rond geestelijke gezondheidszorg zoals angsten, verslaving en dakloosheid. Ieder teamlid heeft eigen expertise. Ze begeleiden op vrijwillige basis inwoners van Zaanstad bij het omgaan met hun problemen. Meedenken en niet alleen mee voelen, dat is de kracht van het Team Ervaringsdeskundigen.

Meer info:

<https://www.rcodehoofdzaak.org/projecten-in-zaandam/team-ervaringsdeskundige-ted>

3. Wooninnovatie

8. CareBnB

Carebnb's zijn betrouwbare, unieke accommodaties in jouw buurt waar je tijdelijk woont en waarbij de hulpverleners de 'buren' zijn. Een huis waar ook eigen bekende zorgverleners als de wijkverpleegkundige en de huisarts langskomen.

Meer info: <https://carebnb.nu/het-concept/>

9. Begeleid wonen project Helpman

Een Groningens experiment van Lentis, in samenwerking met o.a. wij-team en Woningbouwvereniging Lefier. Op basis van "positieve gezondheid" en de 3 pijlers: meer mensen ontmoeten, vaardigheden verbeteren en verbeteren leefstijl, willen we de kwaliteit van leven verbeteren van de bewoners van Begeleid Wonen project Helpman. Meer mensen ontmoeten door o.a. ook mensen zonder indicatie in BW Helpman te laten wonen.

10. Onder de Pannen - Regenboog Groep

Er is een groep nieuwe daklozen, niet verslaafd of met psychiatrische aandoeningen, maar zonder goed sociaal netwerk dat hen opvangt. Voor deze mensen bestaat niet of nauwelijks opvang, terwijl deze groep in omvang toeneemt.

Daarom is De Regenboog Groep een project gestart. Het gaat vooral om mensen die door verlies van hun baan of door scheiding op straat terecht komen. Het doel van het project is om mensen snel onderdak te bieden, zodat zij niet verder afglijden en afhankelijk raken van hulpverlening en mogelijk van de (dure) nachtopvang.

De Regenboog Groep heeft in samenwerking met de Gemeentelijke Ombudsman voor deze

specifieke groep een alternatief aanbod bedacht genaamd: 'Onder de pannen'. Deze nieuwe daklozen brengen we tijdelijk onder bij Amsterdammers die een kamer beschikbaar hebben en bereid zijn een mede-Amsterdammer hulp te bieden. Degene die onder dak gebracht wordt, betaalt hiervoor huur en een onkostenvergoeding.

De gemeente financiert het project en er is een samenwerkingsovereenkomst met de grootste woningcoöperaties en WPI.

Meer info: <https://www.deregenboog.org/onder-de-pannen>

11. De coöperatie - WerkPro

De coöperatie is een bemiddelings- en onderhoudsbureau in oprichting, dat betaalbare huisvesting levert voor en door jongeren. De coöperatie koppelt wonen aan werken. Wanneer jongeren nog geen reguliere baan kunnen vinden, gaan ze eerst bij WerkPro aan de slag. Het innovatieve is, dat een jongere die geen geld heeft voor huur, deze kan voldoen 'in natura': door te werken bij WerkPro. De hoogte van de huur kan worden bepaald naar draagkracht van de jongere, zodat hij of zij ruimte krijgt om bijvoorbeeld schulden op te lossen en de basis op orde te brengen. De allround begeleider runt de coöperatie samen met de jongeren en biedt individuele begeleiding op het gebied van wonen en werken/leren.

Meer info: <https://www.werkpro.nl/wp-content/uploads/2016/10/Vacature-Integraal-begeleider-Cooperatie-19-10-16.pdf>

12. Mien Stee - Terwille

Mien Stee is een project met twaalf woningen voor dak- en thuislozen in de gemeente Midden-Groningen. De woningen worden verhuurd volgens het Housing First-principe: De

bewoners krijgen de woning zonder dat ze eerst aan allerlei voorwaarden hoeven te voldoen. Er zijn wel drie afspraken:

- Geen overlast veroorzaken
- Huur betalen
- De deur opendoen voor hulpverlening

De bewoners van Mien Stee hebben een eigen woning, maar ook de mogelijkheid om samen op te trekken en elkaar te helpen, zodat de overgang van de straat naar een huis minder groot is.

Meer info: <https://www.terwille.nl/wat-wij-doen/voor-wmo/outreaching-zorg/terplekke/mien-stee/>

13. Majella wonen

In twee appartementencomplexen wonen sociaal kwetsbare mensen die dakloos zijn geweest, én mensen met een grote sociale betrokkenheid die een actieve bijdrage willen en kunnen leveren aan de woonomgeving samen.

Het doel van Majella Wonen is het bieden van huisvesting voor mensen uit de Maatschappelijke Opvang en het realiseren van een prettige woonbuurt. Bij Majella Wonen kunnen 35 cliënten, met begeleiding, een nieuwe start maken. Het doel is dat zij na drie jaar zelfstandig kunnen wonen met een huurcontract op eigen naam. Zij krijgen weer de regie over hun eigen leven en kunnen als goede buur samenleven.

Meer info: <https://www.tussenvoorziening.nl/hulp-nodig/wonen/majella/>

14. Skaeve Huse

Een park met kleine, kale woningen voor overlastgevers. Een last-resort voor de grootste overlastgevers. Ergens op een plek waar ze niemand tot last zijn, het is een Deens concept. Het wordt op veel plekken in Nederland ingevoerd.

Meer info: <https://www.platformwoonoverlast.nl/skaeve-huse-stand/>

15. Je eigen stek - Amsterdam

Je Eigen Stek (JES) is een doorstroomhuis in zelfbeheer, gevestigd in de Tolstraat in de Pijp. Je Eigen Stek is bedoeld voor voormalig onbehuisden zonder ernstige verslavingen of psychiatrische problemen. De bewoners hebben vaak door een opeenstapeling van problemen tijdelijk een eigen stek nodig, waar ze tot rust kunnen komen en verder kunnen bouwen aan hun toekomst. Onder het motto Go4it! werken zij aan een eigen huis, een baan en een leven buiten JES.

Meer info: <https://hvoquerido.nl/locatie/je-eigen-stek/>

16. Loeks Wonen en Werken

In het kader van een innovatieve pilot Beschermd wonen hebben we een subsidieaanvraag ingediend voor Loeks Wonen en Werken. Dit is een plan voor wonen van oude drugsverslaafden met de zorg/verzorging door ex-prostituees die worden opgeleid in de zorg. Kandidaten zijn gevonden en enthousiast, zowel voor het wonen als voor de verzorging/opleiding. Helaas is de zoektocht naar een passend pand niet succesvol verlopen. Hiermee is de projectontwikkeling voorlopig stopgezet.

4. Innovatieve Ontmoetingsplekken

17. Sociaal Café Uithuizen

Een sociaal cafe in Uithuizen. Een gezellige plek zonder alcohol die contact biedt aan het einde van de middag, centraal in het dorp. Dit zorgt voor verbinding in het dorp en gaat eenzaamheid tegen. Wat nodig is: een locatie, iemand die het idee draagt, kartrekkers en ruchtbaarheid. **Dit idee kwam voor ons als winnaar uit de bus en gaan we helpen een stap verder te komen.**

18. Pieterpadpleisterplaats

Er zijn diverse locaties van Lentis die langs de route van het Pieterpad liggen. Heet wandelaars daar welkom met een kopje koffie/thee, maaltijd, slaapplek en een leuk gesprek. Dit biedt zingeving, leidt tot acceptatie, werkt anti-stigmatiserend en biedt -kortstondige- verbinding met nieuwe mensen. Nodig is een ruimte, BW bewoners die de ruimte willen bemensen, evt. een overnachtingsplek, een plek in de Pieterpadgids. Je kunt er een expositie aan koppelen, zelfs een huiskamerconcert of iets dergelijks. Daarnaast kun je contact leggen met de middenstand voor samenwerking. De Pieterpadpleisterplaats is een idee dat naar voren kwam bij de brainstorm tijdens een workshop bij Lentis.

19. Clubhuis De Horizon - Winschoten

Een werk- en ontmoetingsplek voor mensen met een psychiatrische achtergrond. Ondertitel: Samenwerken aan herstel en arbeidsreïntegratie.

Het clubhuismodel gaat uit van de behoefte van mensen om ergens bij te horen, om zich veilig te kunnen voelen, om nuttig te zijn, om relaties met anderen te onderhouden, om zichzelf te kunnen ontwikkelen, om een plek te hebben waar

men welkom is en gerespecteerd wordt.

Meer info: <https://www.lentis.nl/actueel/clubhuis-de-horizon-geopend/>

20. Buurtmoestuin - Toentje?

Moestuin maken met de buurt. Hierdoor leg je drempelloos contact, het is een veilige overzichtelijke activiteit waar mensen niet te dicht op elkaar zitten en ook makkelijk bij weg kunnen lopen als het contact ze iets te veel wordt. Doet een appèl op gezonde kant, niet op de handicap. Nodig: stukje ongebruikte grond, gereedschap, zaden, buurtnetwerk en wellicht supervisie door de gemeente/ buurtvereniging.

5. Innovatieve initiatieven voor sociale cohesie en samenredzaamheid

21. Buurtcirkel

In een Buurtcirkel zitten 9 tot 12 mensen uit dezelfde wijk. Iedereen woont zelfstandig in een eigen huis (met of zonder individuele ondersteuning). Samen vorm je een groep en help je elkaar bij dagelijkse dingen. Zoals met de administratie of met boodschappen doen. Of je doet iets gezelligs, bijvoorbeeld een keer samen eten of sporten. Zo ben je van betekenis voor elkaar en hoor je er (weer) bij. Als deelnemer van een Buurtcirkel bepaal je zelf hoe jullie elkaar ondersteunen.

Meer info: <https://pameijer.nl/diensten/buurtcirkel>

22. Buurtkring

Vergelijkbaar met Buurtcirkel, maar dan minder methodisch.

Zie bijvoorbeeld <https://www.roermond.nl/4/Om/Om-Actueel/Buurtkring-ondersteuning-in-een-eigen-netwerk-in-eigen-buurt.html>

23. Buurtman/Buurtvrouw

De Buurtman of Buurtvrouw is een 'presentiebeoefenaar'. Presentie staat tegenover op afstand staan. De presentiebenadering is een leefwereldbenadering; steeds wordt geprobeerd de afstand tussen professional en bewoner/ cliënt te overbruggen. De presentiebeoefenaar is dikwijls 'niet onder dak', dat wil zeggen: werkt niet vanuit een pandje of bureau en evenmin in een net zaaltje. Maar het geldt ook in overdrachtelijke zin: het werk is niet onder de theoretische, theologische, ideologische pannen. De presentiebeoefenaar leidt een zwervend bestaan, werkt vanaf de stoep, tamelijk onbeschermd dus. De daarbij aansluitende basisbeweging is: naar de ander toe in plaats van omgekeerd. De presentiebeoefenaar is ongehaast en houdt zich vrijelijk op in het leefmilieu van de betrokkenen, is gemakkelijk aan te klampen. Het ritme van werken is afgestemd op het leefritme van de anderen: soms is dat traag, soms buiten loket-uren, soms razendsnel en urgent, soms repetitief en iteratief, vaak instabiel en redelijk onvoorspelbaar. Bovendien hebben presentiebeoefenaren in de regel langdurige contacten.

Meer info: <http://www.buurtmanbuurtvrouw.nl/>

Meer info over de presentiebenadering: <http://www.buurtmanbuurtvrouw.nl/downloads/presentiebenadering.pdf>

6. Technologische innovatie

24. App ter voorbereiding van uitstromer

De app voor jeugd zodat zij info krijgen hoe zij zich kunnen voorbereiden op zelfstandig wonen; zoeken naar financiën.

25. Diverse E-health oplossingen

Deze website is een verzamelsite voor alle E-health oplossingen. Van apps als datumprikker.nl tot <https://www.digitalhealthcenter.nl/#/over-ons/digital-health-center>

7. Overige ideeën

26. Boekje met zelfdoe-ideeën

Idee: een boekje uitwerken van 'How to...' goed landen in de wijk.

How to...

- Het organiseren van een housewarming
- Het organiseren van een huiskamerconcert
- Het organiseren van een buurt BBQ
- Het organiseren van een burendag
- etc.

Housewarmingparty

Houd een housewarmingparty voor je burenen/buurtgenoten als je nieuw bent in de straat. Zorg ook voor wat mensen die je al kent, dan wordt het wat makkelijker. Degene die vertelde dat hij dit zo gedaan heeft gaf aan er nog jaren profijt te van hebben gehad.

Huiskamerconcert

Organiseer een huiskamerconcert en nodig je burenen/buurtgenoten en wat vrienden hier voor uit.

Open huiskamer

Stel je huiskamer/gemeenschappelijke ruimte open voor een gezellig moment met de buurt/buren. Dit levert laagdrempelig contact op voor de bewoner en de buren, voorkomt eenzaamheid en biedt zingeving. Project moet geborgd worden (How to...), begeleiding van vrijwilliger of hulpverlener is handig, steun bij PR en gebruik sociale media.

27. Open dag BW

Open dag van BW organiseren. Dit werkt verbindend, anti-stigmatiserend en wekt begrip van buurtbewoners. Zorgt voor laagdrempelig contact tussen de BW en de buurt.

28. Thuisleefgids

Thuisleefgids is het onafhankelijke platform voor langer zelfstandig thuis wonen! Je kunt eenvoudig hulpmiddelen, producten en diensten vinden, vergelijken en verkrijgen aansluitend bij jouw vraag. Geen lange zoektocht meer want wij hebben de beste oplossingen in de markt verzameld, deze overzichtelijk gebundeld en zelfs uitgezocht of het product of de dienst nog vergoed wordt. Ook kun je direct ervaringen van gebruikers en professionals zien.

Meer info: <https://thuisleefgids.nl/>